

Nej tack, det är bra

»Vi kan inte rädda världen«

Det är klimatkris. Vi måste agera, vi måste förändra, vi måste utveckla, vi måste få kontroll över klimatutvecklingen, över temperaturen, isarna, vindarna och haven. Vi måste kunna säga till stormen 'Tig!' och få vindarna att lyda och tiga.

Samma logik som följt det västerländska samhällets utveckling genom imperialism, kolonialism och kapitalism följer oss nu som en ond ande genom klimatdebatten. Den logik där människan sakta men säkert tar Guds plats, där människan har makten och därför bär ansvaret och kontrollen.

Och framför allt gäller det förstås den upplysta västerländska mannen och kvinnan. Han/Hon bör enligt den vedertagna logiken nu hjälpa de som ännu inte insett, de som är maktlösa, värnlösa, de som ännu inte nåtts av evangeliet, nej, jag menar upplysningen, eller nej, jag menar naturligtvis de som ännu inte upplysts om klimathotet. Det är vi som har hela bilden, den övergripande bild som kräver ett transcendent perspektiv av alldeles särskilt slag - ett perspektiv som är förunnat några få och som är det perspektiv som ska rädda världen.

Vi ska rädda världen. Klockan är fem i tolv och nu kommer vi! Inte helt olikt Bruce Willis i Die Hard, om ni minns. Vårt linne är ännu vitt, men snart har vi ålat oss igenom tunnlar och ventilationstrummor, solkat vår renhet för världens skull. Med smutsigt linne, oljefläckiga kinder men med lysande blå ögon ska vi snart kunna säga till världen; 'Var inte rädda!'

Eller? Naturligtvis inte. Vi kommer aldrig att bli Bruce Willis, eller Gud. Vi kan inte rädda världen. Jag tror att det är dags att bryta den logik som ytterst bygger på en transcendent och en immanent verklighet, och där det mänskliga förnuftet tros ha tillgång även till den transcendent. Det är dags att följa andra ledstjärnor, höra andra röster. För det finns andra röster, det finns andra berättelser om världens fortbestånd. Röster som talar om att avstå makt, avstå kontroll.

Röster som säger att friheten inte nås genom att klättra uppåt mot stjärnorna och rymdskeppen utan att genom att börja klättra neråt, mot marken, väx-

terna, människorna och djuren. Friheten ligger inte i den makt och kontroll över vädret och vindarna som ger oss möjlighet att byta slask mot strand genom en flygbiljett till Thailand. Friheten ligger i att avstå den makten, avstå från att kontrollera världen. Istället för att höja vår tekniska levnadsstandard siktar vi då mot en höjd livskvalitet genom att steg för steg befria oss själva från det som skiljer oss från det handfasta, från händerna, jorden, kropparna och växterna.

En vän som efter många magra år äntligen fått lite klirr i familjekassan säger till barnen; Nu på lovet får ni välja vart vi ska åka, vi kan åka nästan vart som helst! Fyraåringen lyser upp och säger med drömmande blick: 'Då vill jag att vi alla tillsammans ska gå till den bortre parken.' Det handlar inte om klyschig barnromantik att lyssna på hans semesterdröm. Att vi bör och kan sänka blicken är en faktisk realitet. Vi kan alla längta till den bortre parken. Inte genom asketisk övning eller som en övning i godhet, utan genom tillvänjning, genom att steg för steg minska vårt beroende av tekniken, av det som skiljer oss från världen, och på så sätt vänja våra ögon vid att se det som är nära.

Det handlar om ett helt annat ansvar än det som relaterar till kontroll; om ansvar för dem och det vi har omkring oss, det vi är en del av, det som är vi. Men det är en lag som också är ett evangelium; vi slipper åka långt bort, köpa nytt och dyrt, klättra högt på karriärstegen, slipper bygga Babels torn. Vissa har en lång väg att klättra neråt, andra kortare, medan väldigt många fortfarande måste klättra upp till en nivå där livet faktiskt kan levas. Istället för att följa Plotinos och Augustinus upp mot ljuset följer vi Duns Scotus och Franciskus bort från kontrollen, upp mot jordytan eller ner mot marken, mot liljorna och fåglarna.

PETRA CARLSSON

